

Arkiv: <arkivID><jplD>
Plannavn-
Kommunedelplan
Helse, sosial og
omsorg, Komnr-4631,
FA-L1

JournalpostID:

Sakshandsamar:

Dato: 02.11.2020

Saksframlegg

Saksnr.	Utval	Møtedato
074/20	Utval for helse og omsorg	10.11.2020
143/20	Alver kommunestyre	26.11.2020

**Kommunedelplan Helse, sosial og omsorg - Framlegg til planprogram
Rådmannen sitt framlegg til vedtak:**

Utval for helse og omsorg i Alver kommune tilrår at:

Alver kommunestyre vedtek framlegg til planprogram for "Kommunedelplan Helse, sosial og omsorg 2021 – 2033".

Vedtaket har heimel i plan- og bygningsloven § 11-13.

Utval for helse og omsorg 10.11.2020:

Handsaming:

Utval for helse og omsorg vedtok samrøystes rådmannen sitt framlegg til vedtak.

HO- 074/20 Vedtak:

Alver kommunestyre vedtek framlegg til planprogram for "Kommunedelplan Helse, sosial og omsorg 2021 – 2033".

Vedtaket har heimel i plan- og bygningsloven § 11-13.

Alver kommunestyre 26.11.2020:

Handsaming:

Innstillinga frå utval for helse og omsorg vart samrøystes vedteke.

KO- 143/20 Vedtak:

Alver kommunestyre vedtek framlegg til planprogram for "Kommunedelplan Helse, sosial og omsorg 2021 – 2033".

Vedtaket har heimel i plan- og bygningsloven § 11-13.

Politisk handsaming

Saka har vore til uttale i ungdomsråd, eldreråd, råd for menneske med nedsett funksjonsevne

Saka skal til innstilling i utval for helse og omsorg

Saka skal avgjerast i kommunestyret

Bakgrunn

Utval for helse og omsorg i Alver kommune fatta i møte 1.9.2020, sak 026/20, vedtak om oppstart av arbeidet med "Kommunedelplan Helse, sosial og omsorg 2021 - 2033", og å leggje ut planprogram for kommunedelplanen til offentlig høyring og ettersyn i samsvar med plan- og bygningslova §§ 11-12 og 11-13.

Planprogrammet skal vise føremålet med planarbeidet, planprosessen og opplegget for medverknad.

Planprogrammet har lagt på høyring i perioden 11.9.2020 til 24.10.2020. I perioden har det kome inn 3 uttaler, 2 frå offentlege mynde og 1 innspel frå organisasjon. Innspela er tilgjengelege som vedlegg. Uttalene gir nyttig innspel til det vidare arbeidet med kommunedelplanen, men fører ikkje med seg endringar i sjølve planprogrammet.

Saksopplysningar:

Arbeidet med kommunedelplan for helse, sosial og omsorg skjer dels i tett samarbeid med utarbeidinga av kommuneplanens samfunnsdel og kommunedelplan for oppvekst. Rådmannen ser det difor som naturleg å kople nokre av dei innspela som er komen til samfunnsdelen til kommunedelplanen allereie no.

Det vidare arbeidet med kommunedelplanen vil dels byggje vidare også på desse. Samstundes gjer det synleg at fleire av dei strategiar, mål og tiltak vi skal arbeide fram ikkje er eigd berre av ein del av organisasjonen og krev samarbeid og samordning på fleire plan.

Vidare i saksframlegget velger rådmannen å opp summere innspel som særleg er knytt til prosess, medverknad og utviklingstrekk i Alver og sentrale tema i planprogrammet. Dei mottekne innspela fører ikkje til vesentlege endringar i planprogrammet etter rådmannens vurdering.

1. Prosess – korleis kommunen skal arbeide med kommunedelplanen

I uttalane både til kommunedelplan og samfunnsdelen får Alver kommune "ros for å ha utarbeidd eit framlegg til planprogram som er oversiktleg, dekkande og på ein god måte trekkjer fram utfordringar og utviklingstrekk i kommunen. Får også støtte i at det blir lagt opp til tette koplingar mellom samfunnsdelen og arealdelen ved at det allereie i samfunnsdelen skal utviklast arealstrategiar."

2. Sentrale tema

Folkehelse

Fylkesmannen legg vekt på at fokehelseoversikta for Alver kommune må nyttast slik at folkehelseomsyn vert gjort kjent og teke hand om tidleg i prosessen. Vidare at grunnlaget gjer retning for utarbeiding av mål og strategiar i planarbeidet. Vi må strekke oss etter å gjere synleg

den "raude tråden" frå grunnlag, gjennom plan og til handling.

Berekraft og helsefremming

Fylkesmannen meiner bindinga mellom kommunedelplan og samfunnsdel er positiv og at dels felles prosess kan vere fornuftig.

Sosial berekraft

Fylkesmannen seier at sosial berekraft utgjer ein del av essensen i fokehelselova og dei undertema som er tatt opp i planprogrammet er sentrale i arbeidet med utjamning av sosiale skilnader.

Leve heile livet – Aldersvenlege samfunn

Fylkesmannen peiker på at "Leve heile livet-reforma" har 5 innsatsområde der aldersvenlege samfunn er eit av desse. Det er ei forventning om at kommunen skal gjere kartlegging, tydlege prioriteringar, ta medvitne val og desse skal innarbeidast i planverk og gjennomførast.

Samordna bustad-areal og transportplanlegging

Statens vegvesen har gjeve innspel både til kommuneplanens samfunnsdel og kommunedelplanen for helse, sosial og omsorg. Dei peikar på at ein heilskapleg og gjennomtenkt bustadpolitikk er viktig for samfunnsutvikling samt *"også eit sentralt premis for arbeidet med å få etablert gode heilskaplege tenester innanfor Helse, sosial og omsorg i kommunen. Store avstandar medfører meir bilbruk og kan vere til hinder for at den enkelte brukar vert gitt eit verdig tenestetilbod. Det er viktig at koplinga mellom folkehelse og transport vert vurdert i arbeidet med kommunedelplanen»*.

3. Lag og organisasjon

Lindås revmatikarlag har gjeve eit grundig, interessant og omfattande innspel. I høve til dei grunnlaga Alver kommune arbeider med skal ein merk seg at revmatiske sjukdomar og muskel- og skjelett-sjukdomar ikkje er ein del av folkehelseprofilen, men ut frå NAV sin sjukefråvær og uførestatistikk er mottakarar knytt til denne gruppa stor. Innspelet syner vidare til anna oppdatert kjelde

Revmatikarlag syner til gjeldande/tidlegare plan for fagområdet vedteken i Lindås kommune og peiker på dei sentrale utfordringane som er skildra der. Vidare at til dømes kvardagsrehabilitering er ein viktig og sentral del for mange i det tenestetilbodet som vert gjeve. Knytt til tenester og tiltak vart det politiske miljøet før siste val utforda på tema Frisklivssentralen, fysioterapi og varmtvatnbasseng som ein meiner er viktig som ein del av førebyggjande arbeid og helsegevinst.

Når det gjeld teknologisk utvikling og tilpassing ber laget kommunen ha med seg at prioritering av digital dialog ikkje går på bekostning av naudsynt nærheit og at ikkje grupper fell utanfor. Laget vonar at innspela vert tatt opp og at ein får moglegheit til å delta aktivt i arbeidet med plan.

4. Medverknad

Overordna mynde er for så vidt nøyd med felles medverknadsprosess, men peiker på at vi kan vere tydelegare på korleis vi vil sikre medverknad frå alle grupper i kommunen.

Til samfunnsdelen vert det mellom anna understreka at *“Alver kommune bør legge stor vekt på medverknadsprosessar i arbeid med samfunnsdelen, med særskilt fokus på å involvere sårbare grupper og frivillige lag og organisasjonar. Dei peiker og på viktigheita av å inkludere innvandrarar i medverknadsprosessar for å auke samfunnsdeltakinga til denne gruppa.”*

5. Utviklingstrekk i Alver kommune og felles tema for dei 3 planarbeida

Av dei tema som er peika på knytt til samfunnsdelen er det fleire som er aktuelle for

kommunedelplanane Helse og Oppvekst. Knytt til kommunedelplan for helse, sosial og omsorg vil rådmannen kortfatta trekke fram frå tilsvarande gjennomgang for samfunnsdelen:

Befolkningsutvikling

Fleire av innspela kommenterer busetnadsmønsteret i kommunen, og peiker særskilt på at det er viktig at kommunen tek aktivt stilling til korleis ein skal arbeide for å styre veksten i folketalet til dei rette områda.

Samordna bustad-areal og transportplanlegging

Statens vegvesen viser til at dei som ikkje bur i senterområda er i dag i stor grad avhengige av å køyre bil. Dei skriv at omfanget av spreidd busetnad bør avgrensast og vekst bør fortrinnsvis skje i områder der det er mogeleg å leggje til rette for attraktive alternativ til privatbil. Eit tilpassa kollektivtilbod (buss, båt) må utgjere eit premiss i denne samanhengen. Dei utdjupar at det i samfunnsdelen også er viktig at koplinga mellom folkehelse og aktiv transport kjem tydeleg fram.

Fellesskap og attraktive nærmiljø

Vestland fylkeskommune viser til regional planstrategi for Vestland 2020-2024 «Utvikling for Vestland», kor eit av fire hovudmål er: Lokalsamfunn som ramme for gode kvardagsliv i heile Vestland. Dei supplerer med å vise til gjeldande regionale føringar kor blant anna satsingar innan arkitektur, møteplassar, kunst, inkludering, deltaking og oppleving alle er viktig i denne samanhengen.

Pendling og mobilitet

Fleire av dei offentlege instansane kjem med innspel knytt til tema pendling og mobilitet. Dette dreier seg i hovudsak om at det er viktig at kommunen satsar strategisk på å tilretteleggje

attraktive bu- og næringsområde med gode kollektiv-, sykkel og gangtilbod.

Levekår og folkehelse

Fylkesmannen i Vestland meiner kommunen visar god forståing for folkehelseomgrepet.

Dei meiner kommunen lister opp gode tema vi skal sjå nærmare på i arbeidet med samfunnsdelen, og legger til «sosial bustadpolitikk» som sentralt tema i arbeidet med utjamning av sosiale helseskilnader i folkehelsearbeidet.

Oppvekst og utdanning

Fylkesmannen i Vestland peiker på at det i arbeidet med å redusere sosial ulikskap i helse er det viktig å ha ei brei tilnærming, og ta med seg alle aldersgrupper. Dei presiserer at psykisk helse må vere løfta fram som aktuelt tema i samfunnsdelen.

Kultur, idrett og friluftsliv

Vestland fylkeskommune skriv at samfunnsdelen skal vere med på å definere og formidle kommunen sin identitet. Kulturliv, idrett, arrangement og kulturmiljø er kjelde til identitet og er ein viktig ressurs for å byggje Alver si framtid og bør integrerast tydeleg under fleire tema i samfunnsdelen

Oppsummering

Kommunedelplanen for Helse, sosial og omsorg er saman med tilsvarende plan for Oppvekst, kommuneplanens samfunnsdel og økonomiplanen nokre av dei mest sentrale styringsdokumenta for Alver kommune. Samla sett vil det verte utarbeidd ulike grunnlag og gjort langsiktige analysar knytt til ei rekke fagområder innan samfunnsutvikling. Desse skal danne grunnlag for arbeidet med mål, strategiar og tiltak.

I høve til hovudpunkta ovan for og dei innspela Alver kommune har motteke vil rådmannen kort peike på følgjande:

1. Prosess

Planprogrammet var på høyring tidlegare i haust, og i mellom tida har perioden med felles medverknad starta. Ut frå oppsettet i dokumentet "Felles medverknad", kor vi ber om innspel til tema og innhald, er fleire aktivitetar er i gong. Rådmannen legg opp til at det vidare arbeidet med planen følgjer framdrift slik det ligg i planprogrammet. Det er likevel slik at framdrifta knytt til samfunnsdelen kan påverke kommunedelplanen.

2. Sentrale tema

Planarbeidet tar med seg dei gode innspelane med har motteke. Vi registrere at det ikkje vert etterlyst særskilte tema og at den tverrfaglege tilnærminga ved å gjennomføre dels felles prosess synast fornuftig som eit tverrfagleg grunnlag for samtale, deltaking og analyse.

3. Medverknad

Sidan planprogrammet for samfunnsdelen blei lagt ut på høyring i vår, har prosjektgruppa for dei 3 planane jobba vidare med eit meir konkret opplegg for medverknadsperioden. Dette blei lagt fram for Formannskapet som orienterings sak i møte 21. august 2020.

I arbeidet med alle tre planane "kjem vi til å ha fokus på å byggje ein ny kommune og felles identitet. Vi skal dele kunnskap om prosessen på ein måte som gjer at folk evnar og har lyst til å bidra. Dette skal vi gjere gjennom å bruke eit klart språk i all skriftleg og munnleg kommunikasjon."

Som følge av Covid-19 pandemien må vi diverre avgrense fysiske møter og deltaking på etablerte møteplassar. I staden skal vi tenkje nytt og i endå større grad bruke sosiale medium og digitale- og visuelle verkemiddel. Dokumentet «Felles medverknad for kommuneplanen sin samfunnsdel og kommunedelplanane for helse og omsorg og oppvekst» ligg vedlagt.

4. Utviklingstrekk i kommunen og sentrale tema i planprogrammet

Rådmanne vil igjen peike på at mange av dei tema som vert lagt på bordet knytt til samfunnsplanlegging er tverrfaglege og er ikkje berre eigd av ein del av organisasjonen. Det gjer at planarbeidet og utforminga av desse 3 planane vil dels vere ein balanse mellom fag (vere i linja) og tema som gjeld fleire grupper i organisasjonen.

Rådmannens vurdering og konklusjon

I arbeidet med kommunedelplan (-ane) og samfunnsdelen skal vi definere og fastsette kommunens overordna mål og strategiar innanfor dei ulike samfunns- og tenesteområda. Planprogramma fokuserer på det som blir satsingsområda i den kommande kommuneplanperioden fram til 2033.

Med bakgrunn i planprogrammet blir no sjølv arbeidet med kommunedelplanen sett i gang. Rådmannen meiner at framlegg til planprogram er eit godt utgangspunkt for denne prosessen.

Vedlegg i saken:

18.11.2020	KDP HSO Framlegg Planprogram 010920	1476385
02.11.2020	Fylkesmannen Uttale KDP HSO	1468031
02.11.2020	Lindås Revmatikerlag Uttale KDP HSO	1468032
02.11.2020	Statens vegvesen Uttale KDP HSO	1468033
02.11.2020	2020-08-25 Felles medverknad	1468034
02.11.2020	Fokehelseprofil 2020 Alver	1468035
02.11.2020	Folkehelseoversikt 2020 Alver 210820	1468036